

Нацисти хотіли, щоб німецький народ повірив в них і охоче підтримував їх. Тому нацисти також поширювали свою пропаганду через освітні програми. Нацисти сподівалися, що нове покоління молоді, виховане у відповідних ідеалах, надасть державі відданих солдат, які будуть завойовувати нові землі, та відданих матерів, які із задоволенням будуть піднімати багатодітні родини німців.

Таким чином, пропаганда відповідних гендерних моделей, проникла в усі сфери буття німецького народу. Задля її кращого засвоєння, пропагандисти не хехтували ніяким засобами поширення та засвоєння цієї пропаганди.

Список використаних джерел:

1. Czarnowski, G. (1996). "The Value of Marriage for the Volksgemeinschaft": Policies Towards Women and Marriage Under National Socialism," in Fascist Italy and Nazi Germany: Comparisons and Contrasts, ed. Richard Bessel. New York: Cambridge University Press. 230.
2. Ермаков А. М. Реформирование института брака в нацистской Германии в годы Второй мировой войны. Ярославский педагогический вестник – 2012 – № 1 – Том I (Гуманитарные науки). С. 67-72.
3. Pine, L. (1997). Nazy family Policy, 1933-1945. New York: Berg. 326.
4. Guenther, I. (2004). Nazi Chic?: Fashioning Women in the Third Reich. New York: Berg. 510.

Науковий керівник: д. і. н., професор Драч О. О.

Корнієнко С. С.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ІСТОРИЧНА ДУМКА ГАЯ СВЕТОНІЯ ТРАНКВІЛЛА

Правління династії Антонінів, безумовно, було періодом процвітання Римської держави. Окрім економічної стабільності та аліmentaційної соціальної політики, спрямованої на покращення життя найбідніших прошарків населення Імперії, епоха п'яти добрих імператорів характеризується ще й розвитком культури та науки, зокрема історичної.

Початок II ст. н.е. позначився створенням нових трактатів, що являють собою чи не найбільшу та найважливішу частину тих важливих історичних джерел, які ми використовуємо для дослідження не лише римської історії, але й історії Античності взагалі.

Видатним істориком цього часу був Гай Светоній Транквілл (бл. 70 – 120-ті рр. н.е.), який уславився своїми біографічними працями. Відомостей про життя Светонія небагато, проте ми точно знаємо, що він був наближений до імператорського двору. Відомо, що він займав посаду секретаря у імператорській канцелярії та мав доступ до державних архівів, з яких брав відомості для своїх життєписів. Светоній товаришував з Тацитом, Плінієм Молодшим, не менш відомими істориками та науковцями тогочасного Риму; його покровителем був Септицій Клар – префект преторія за часів Адріана. Ще до зайняття посади при імператорському дворі, Гай Транквілл займався адвокатською діяльністю, а також входив до оточення деяких римських намісників під час їхнього перебування у провінціях [5].

До нас дійшли лише дві історичні праці Светонія – його знаменита книга «Життя 12 Цезарів» та маловідомий трактат «Про відомих людей»; візантійський словник Суда X ст. містить список багатьох інших творів Светонія, які, на жаль, не збереглися [2]. Обидві книги, по суті, є збірниками біографій відомих історичних постатей, проте у першій праці зібранні життєписи Юлія Цезаря та 11 римських принцепсів (від Октавіана Августа до Доміціана), в другій – життєписи діячів культури (граматиків, риторів, поетів, ораторів та істориків); варто зазначити, що книга «Про відомих людей» збереглася не повністю, і ми маємо лише біографії Теренція, Вергілія, Горація, Персія, Лукана, Пассієна Кріспа та Плінія Старшого.

Особливу увагу заслуговує «Життя 12 Цезарів», яка є важливим історичним джерелом для дослідження постатей правителів Римської держави того часу. Так, Светоній за чітко встановленим планом описує життя того чи іншого римського правителя, викладаючи свою оповідь не у хронологічному порядку; автор писав біографії, а не історію. Кожен життєпис

Светонія розглядає спочатку публічну, а потім приватну сферу життя римського цезаря, складаючи загальну картину. Композиційна схема в різних біографіях варіюється, але зазвичай вона починається оповіддю про родину, в якій народився правитель, його народження, дитинство, молодість, початок політичної діяльності, сходження до влади, правління. Потім автор детально розписує зовнішній вигляд кожного цезаря, його характер, звички, хвороби, особисте життя, відносини з друзями, рідними, ворогами, поки не закінчує біографію смертю римського правителя [1, 99].

У порівнянні з двома іншими істориками, своїми сучасниками Тацитом та Плутархом, Светоній, як прийнято вважати, значно «програє» в описі історії першому та як біограф – другому. Тацит був істориком і намагався зрозуміти закони історії, Плутарх був моралістом і намагався зрозуміти закони людської душі; обидва намагалися пояснити вчинки античних політиків, показавши як у них поєднуються добрі та погані сторони риси характеру. Светоній, у свою чергу, зовсім не займався таким філософським викладом історії. Він хотів не пояснити, а лише оцінити події, що були до нього. Якщо Тацит і Плутарх прагнули звести погане і хороше в особистості імператорів в певну діалектичну єдність, то Светоній, навпаки, намагався розділити погане і хороше, розмежувати їх якомога чіткіше [2].

Основною особливістю творчості Светонія також є його римський реалізм. Гай Транквілл описував цезарів такими, якими вони були (з їхніми добрими та поганими рисами характеру). Якщо Плутарх показував моральні зразки Античності у вигляді постатей відомих греків та римлян, намагаючись виховати читача, то Светоній просто викладав свій матеріал. Історик не дає ніякої оцінки жодному правителю, залишаючи це для читача, аби він сам сформував власне ставлення до того чи іншого імператора. Проте, дослідник літератури М. Альбрехт вважав, що історичні відомості, наприклад, про Августа викладені таким чином, що помітна симпатія Светонія до принцепса, яку він намагався викликати і у читача [1, 100–101].

Тацит у своїх працях намагався показати фатальну неминучість виродження імператорського Риму. Він вважав, що жорстокості колишніх імператорів можуть поновитися при будь-якому новому правителі. Светонію це почуття невідомо. Сучасність для нього вже прийшла до вирішення всіх питань, що хвилювали минуле, істина досягнута, колишні помилки залишилися у минулому і ніколи більше не повторяться. Звісно, Транквілл розумів, що злодіяння майбутніх правителів можуть відбутися, але на прикладі своїх біографій він показує що усі правителі різні і зовсім не схожі один на одного [2].

Історик, до речі, ніде не висловлює прямо своїх політичних переконань; але їх можна помітити в його біографії цезарів. Загалом він тримається тієї ж політичної точки зору, що й Тацит та Пліній. Светоній живе в римському суспільстві з його старими традиціями, а тому Рим, сенат, народ, Італія стоять у нього на першому плані, а факти з життя провінцій його майже не цікавлять [4,338].

Светоній своїми працями заклав основи біографічної концепції розуміння історичного розвитку, поставивши на перший план, як і Плутарх, Людину. «Життя дванадцяти цезарів» є важливим історичним джерелом для дослідження історії Давнього Риму. У ньому, на відміну від античних літописів, «одиницею» та рушійною силою історії виступають великі постаті.

Список використаної літератури:

1. Альбрехт М. История римской литературы / М. Альбрехт. – М. : Греко-лат. каб. Ю. А. Шичалина, 2002. – 694 с.
2. Гаспаров М. Л. Светоний и его книга / М. Л. Гаспаров. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ancientrome.ru/publik/article.htm?a=1365080973>
3. Светоний Г. Транквилл. Жизнь двенадцати цезарей / Г. Светоний Транквилл. – М. : Худож. лит., 1990. – 238 с.
4. Соболевский С. И. История римской литературы / С. И. Соболевский. – М. : Изд-во АН СССР, 1959 г. – 968 с.
5. Штаерман Е. М. Светоний и его время / Е. М. Штаерман. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ancientrome.ru/publik/article.htm?a=1365082048>

Науковий керівник: к.і.н., доцент Лисиця Л. Г.